

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО
ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

ЗМІСТ

Горобінська Є.С., Аргат Я.П. Усиновлення як форма сімейного виховання: правові аспекти.....	3
Ігнатенко І.А., Обіюх Н.М. Право на екологічну безпеку в умовах війни: проблеми та виклики.....	4
Качаненко Л.В., Ломакіна І.Ю. Зміни в регулюванні колективного договору під час воєнного стану в Україні: законодавчі новації та практика.....	6
Качаненко Л.В., Аргат Я.П. Електронна реєстрація шлюбу в Україні: правові та практичні аспекти.....	7
Кушніренко В.В., Макаруч В.В. Принципи сталого розвитку, превентивних заходів та відповідальності забруднювача – аналіз зарубіжного екологічного законодавства.....	8
Литвин А.Л., Сокиринська О.А. Судова практика як джерело права: тенденції в Україні.....	11
Мазуренко Я.О., Мельник В.О. Правове регулювання міжнародної торгівлі та міжнародних розрахунків у сфері агробізнесу.....	12
Маслій Н.О., Бровко Н.І. Механізм та гарантії реалізації екологічних прав громадян.....	14
Гроза В.С., Бровко Н.І. Методологічні підходи до дослідження інновацій у сільському господарстві України.....	15
Мусієць А.А., Ковальчук І.В. Правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності України в умовах інтеграції до ЄС.....	16
Мусієць А.А., Линник Т.В. Колізії в регулюванні права на участь в управлінні державними справами та його реалізація.....	17
Овчарук Т.С., Обіюх Н.М. Розвиток системи екологічного менеджменту в законодавстві Європейського Союзу.....	19
Пузир В.О., Аргат Я.П. Правовий механізм захисту прав дитини у сімейному законодавстві України: сучасний стан та перспективи розвитку.....	21
Решетнік А.В., Аргат Я.П. Домашнє насильство в Україні: тенденції змін.....	23
Сергєєв О.В., Пахомова А.О. Правосуб'єктність штучного інтелекту у сфері патентного права: чи може ШІ бути винахідником.....	24
Сердюк В.В., Линник Т.В. Колізії у співвідношенні міжнародних стандартів прав людини та національного Законодавства України.....	26
Сердюк В.В., Ковальчук І.В. Україна у світовій фінансовій системі: сучасні тенденції та виклики.....	27
Слободянюк В.С., Сокиринська О.А. Практичні аспекти застосування апостиса в суді.....	28
Сморода П.О., Линник Т.В. Проблеми реалізації права на освіту в місцях позбавлення волі.....	30
Сморода П.О., Ковальчук І.В. Використання санкцій як інструменту міжнародної економічної політики.....	31
Мусієць А.А., Пахомова А.О. Забезпечення права на справедливий суд в умовах воєнного стану.....	33
Кармазіна Л.С., Малишко І.В. Роль міжнародних фінансових інституцій у післявоєнному відновленні України.....	34
Бойко І.О., Ковальчук І.В. Арбітражні угоди у міжнародному бізнесі: проблеми та перспективи.....	36
Гнатенко Д.Р., Сімакова С.І. Добросовісність громадян у запобіганні корупції в Україні.....	38
Гнатенко Д.Р., Малишко І.В. Роль МВФ та світового банку у підтримці економіки країн, що постраждали від війни.....	40
Сердюк В.В., Настіна О.І. Проблеми та перспективи удосконалення земельного процесуального законодавства України.....	42
Костюк Р.М., Малишко І.В. Співпраця України з міжнародним валютним фондом: досягнення, проблеми та рекомендації.....	43
Блощенко В.І., Настіна О.І. Правовий режим земель сільськогосподарського призначення: особливості використання та охорони.....	45

вибору арбітрів і застосовного права. Попри окремі недоліки, пов'язані з витратами та складністю процедур, арбітраж залишається ключовим інструментом у міжнародній торгівлі, а сучасна судова практика сприяє зміцненню його автономії та правової визначеності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гродовська О.П. Про арбітражне застереження та міжнародний арбітраж 2025 | адвокат у киеві. URL:<https://go-advocate.com/pro-arbitrazhne-zasterezhennya-ta-mizhnarodnyj-arbitrazh-arbytrazhnaya-ohovorka-y-mezhdunarodnyj-arbytrazh/#:~:text=%> (дата звернення: 09.10.2025).
2. Здіорук Я. Помилки у процесі визнання арбітражних рішень в Україні. Fortior Law – Law Firm | We solve disputes in shipping & international trade. URL: <https://fortiorlaw.com/ua/news/pomylyky-pry-vyznanni-arbitrazhnykh-rishen-v-ukraini/> (дата звернення: 08.10.2025).
3. Олексієнко А. Міжнародний комерційний арбітраж: сутність та переваги. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 8. С. 511–514. URL:<https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-8/127> (дата звернення: 07.10.2025).
4. Побірченко І. Діяльність міжнародного арбітражу в Україні та його міжнародні зв'язки. Право України. 2011. № 1. С. 8–21
5. Постанова Верховного Суду України від 25.11.2021 у справі № 824/183/19. URL:<https://reyestr.court.gov.ua/Review/101473207> (дата звернення: 07.10.2025).
6. Ухвала Київського апеляційного суду від 05.09.2022 у справі № 824/283/21. URL:<https://reyestr.court.gov.ua/Review/104577316> (дата звернення: 07.10.2025).
7. Ухвала Київського апеляційного суду від 24.01.2022 у справі № 824/253/21. URL:<https://reyestr.court.gov.ua/Review/102837317> (дата звернення: 07.10.2025).
8. Ухвала Київського апеляційного суду від 26.05.2022 у справі № 824/191/21. URL:<https://reyestr.court.gov.ua/Review/104577316> (дата звернення: 07.10.2025).
9. Сліпачук Т., Баган А. Міжнародний арбітраж в Україні у 2024 році: позитивні підсумки в надскладні часи - Sayenko Kharenko. Sayenko Kharenko. URL:<https://sk.ua/uk/mizhnarodnij-arbitrazh-v-ukraini-u-2024-roci-pozitivni-pidsumki-v-nadskladni-chasi/> (дата звернення: 09.10.2025).

УДК: 343.35

ГНАТЕНКО Д.Р., магістрант

Науковий керівник – **СИМАКОВА С.І.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДОБРОЧЕСНІСТЬ ГРОМАДЯН У ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Досліджено добросесність громадян як критичний ресурс запобігання корупції та активний інструмент громадського контролю. Наголошено на необхідності комплексного підходу, що поєднує закони та антикорупційну культуру для стійкого подолання корупції.

Ключові слова: добросесність громадян, запобігання корупції, громадська позиція, антикорупційна культура, лідерство добросесності.

Добросесність громадян виступає не лише етичним і культурним феноменом, але й критичною складовою системи запобігання корупції. У законодавчому вимірі протидія корупції в Україні спирається на комплекс превентивних механізмів, встановлених Законом «Про запобігання корупції» [3], що визначає правову базу для формування прозорих стандартів поведінки суб'єктів публічних відносин. Загальнодержавні інституції створюють правила, проте їхня ефективність залежить від готовності громадян дотримуватися цих правил і від інституційної спроможності громадянського суспільства контролювати їх виконання. Саме тому роль громадянської добросесності виходить за межі пасивного дотримання закону, перетворюючись на активну, фундаментальну умову для сталого розвитку держави та побудови довіри. Активна участь суспільства у формуванні антикорупційної культури, викритті порушень та вимозі підзвітності від влади є вирішальною для подолання корупційної інертності.

Добросесність як риса поведінки громадянина проявляється через відмову від корупційних практик у повсякденному житті: небажання давати хабара, вимагати преференцій, брати участь у сумнівних схемах тощо. Це – фундамент, за відсутності якого

інституційні реформи втрачають сенс: закони та системи контролю працюють тільки у середовищі, де соціальні норми не заохочують збагачення за рахунок загального блага. НАЗК та інші державні ініціативи наголошують на вихованні, а також просуванні норм доброчесності як важливому напрямі превенції як у публічному секторі, так і серед приватних осіб [2].

Активна громадянська позиція – повідомлення про порушення, участь у моніторингу та суспільний контроль – посилює превентивний ефект антикорупційних інструментів. Сучасні технологічні рішення, зокрема електронні майданчики для державних закупівель, зробили процеси більш прозорими і доступними для громадського аналізу; це створює умови, за яких доброчесна поведінка громадян і бізнесу отримує практичні інституційні підкріплення. Ініціативи на кшталт ProZorro продемонстрували, що поєднання відкритих даних і активності громадськості може знизити корупційні ризики у великих сферах державних витрат [5]. Тож, технології та прозорість перетворюють етичну вимогу доброчесності на конкретний інструмент впливу, дозволяючи громадянам бути ефективними «аудиторами» влади. Це, своєю чергою, формує зворотний зв'язок, що стимулює державні органи до більшої підзвітності та добросовісності.

Ще один вимір проблеми – це захист осіб, котрі повідомляють про корупцію. Законодавство про захист викривачів і механізми заохочення (включно з винагородами за надану інформацію у певних випадках) змінюють співвідношення сил між тим, хто знає про правопорушення, і тим, хто може його приховати. Надійні гарантії безпеки та матеріальні стимули підвищують рівень готовності громадян діяти з позиції доброчесності, адже зменшують ризик репресій та соціального тиску. Практика останніх років фіксує перші кейси реалізації зазначених механізмів в Україні, що підсилює їхню превентивну роль [1].

Додатково варто підкреслити необхідність вимірюваних індикаторів доброчесності:

- регулярні соціологічні опитування;
- аналітика поведінкових змін;
- моніторинг довіри до інституцій.

Зазначені індикатори дають змогу коригувати політику.

Освітні програми, пілотні громадські ініціативи на місцях та партнерства бізнесу з неурядовими організаціями формують механізми соціалізації чесної практики. Крім того, застосування поведінкових методів мотивації, публічне визнання етичних практик і економічні стимули для доброчесності підсилюють сталість змін.

Важливим також є створення незалежних оцінювальних рамок з чіткими метриками результативності та зворотним зв'язком, що дозволяє відстежувати вплив заходів і масштабувати успішні практики. Такий підхід забезпечує не лише контроль, а й можливість швидкого коригування антикорупційної стратегії, фокусуючи ресурси на найбільш ефективних інструментах.

Ключову роль відіграє лідерство доброчесності в публічному управлінні – приклад керівників формує норми організаційної культури і задає тон поведінки підлеглих. Варто впроваджувати партисипативні бюджети та публічні контрольні механізми при розподілі ресурсів, що знижує корупційні можливості. Професійні асоціації, суддівські та прокурорські курси з етики зміцнюють інституційну стійкість.

Методологічно важливе використання довготривалих досліджень і рандомізованих експериментів для оцінки впливу антикорупційних інтервенцій. Ефективними також є механізми повернення незаконно нажитого майна та програми відшкодування громаді, що сприяють відновленню довіри та справедливості.

Втім, поширення доброчесності в суспільстві – процес тривалий і багатовимірний. Міжнародні огляди та рекомендації вказують на необхідність поєднання законодавчих змін, інституційного підсилення та цілеспрямованої культури доброчесності через освіту, медіа та громадські ініціативи. Саме поєднання «жорстких» правил і «м'яких» інтервенцій – виховання громадянської відповідальності, формування нетерпимості до корупції – є тим механізмом, який дозволяє інституціям отримати довіру та ефективно виконувати свої

функції. Огляд ОЕСР для України наголошує на важливості впровадження таких комплексних підходів [4]. Успіх у боротьбі з корупцією визначається не лише кількістю прийнятих законів, а й глибиною змін у суспільній свідомості та щоденній поведінці громадян. Тільки завдяки сталому вкоріненню культури чесності на всіх рівнях можливе формування держави, стійкої до будь-яких корупційних загроз

Таким чином, можемо узагальнити, що доброчесність громадян слід розглядати у вигляді фундаментального ресурсу національної безпеки й сталого розвитку. Вона множить ефект реформ, знижує транзакційні витрати та підвищує якість публічних послуг, скільки забезпечує соціальну нетерпимість до корупційних практик і стає активним чинником громадського контролю. Окреслена якість виходить за межі пасивного дотримання закону, слугуючи критичною складовою ефективності всіх превентивних механізмів. Інвестування в громадянську культуру, захист викривачів, прозорість державних процедур і активне залучення суспільства тощо – це не розкіш, а практичний набір заходів, які здатні змінити співвідношення сил у боротьбі з корупцією в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вперше в історії України викривач корупції отримав винагороду. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. 04.10.2024. URL:<https://nazk.gov.ua/uk/novyny/vpershe-v-istorii-ukrainy-vykrivach-koruptsii-otrymav-vynagorodu/> (дата звернення: 11.10.2025).
2. НАЗК презентувало напрацювання з розбудови доброчесності в бізнесі на засіданні профільної групи ОЕСР. *Національне агентство з питань запобігання корупції*. 03.12.2024. URL:<https://nazk.gov.ua/uk/nazk-prezentovalo-napratsyuvannya-z-rozbudovy-dobrochesnosti-v-biznesi-na-zasidanni-profilnoi-grupy-oesr/> (дата звернення: 10.10.2025).
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.09.2025 р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 10.10.2025).
4. OECD Integrity and Anti-Corruption Review of Ukraine. Report. *Organisation for Economic Co-operation and Development*. May 6, 2025. URL:https://www.oecd.org/en/publications/2025/05/oecd-integrity-and-anti-corruption-review-of-ukraine_4d9e5ab7.html (дата звернення: 11.10.2025).
5. Tarnay V., Dmytryshyn Y. How to make better public procurement decisions with business intelligence: Insights from Ukraine. *Open Contracting Partnership*. Dec 4, 2024. URL:<https://www.open-contracting.org/2024/12/04/how-to-make-better-public-procurement-decisions-with-business-intelligence-insights-from-ukraine/> (дата звернення: 10.10.2025).

УДК:339.732.4:338.28

ГНАТЕНКО Д.Р., магістрант

Науковий керівник – **МАЛИШКО І.В.**, старш. викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ МВФ ТА СВІТОВОГО БАНКУ У ПІДТРИМЦІ ЕКОНОМІКИ КРАЇН, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙНИ

Розкрито критичну роль МВФ і Світового банку у підтримці економік, що постраждали від війни. Визначено функціональний розподіл: МВФ забезпечує стабільність, СБ – відбудову. Наголошено, що ефективність підтримки залежить від реформ і узгодженості стратегій.

Ключові слова: Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, підтримка економіки, країни, постраждали від війни, фінансова допомога, макроекономічна стабільність.

Повномасштабне вторгнення Росії в Україну з 24 лютого 2022 року спричинило значні людські та матеріальні збитки, виснажило державні фінанси і порушило макроекономічну стабільність. В таких умовах міжнародні фінансові інституції – передусім Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк (СБ) – відіграють надзвичайно важливу роль як джерела ресурсів, як каталізатора реформ, та як гаранта того, що державні витрати залишаться керованими і ефективними.

МВФ зосереджує увагу на тому, щоб забезпечити фінансову стабільність шляхом:
– підтримки платіжного балансу;